



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.3.2019
COM(2019) 157 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**σχετικά με την πορεία της προσχώρησης των κρατών μελών στη Διεθνή σύμβαση του
Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού για τα πρότυπα εκπαίδευσης, έκδοσης
πιστοποιητικών και τήρησης φυλακών για το πλήρωμα των αλιευτικών σκαφών,
σύμφωνα με το άρθρο 2 της απόφασης (ΕΕ) 2015/799 του Συμβουλίου**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την πορεία της προσχώρησης των κρατών μελών στη Διεθνή σύμβαση του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού για τα πρότυπα εκπαίδευσης, έκδοσης πιστοποιητικών και τήρησης φυλακών για το πλήρωμα των αλιευτικών σκαφών, σύμφωνα με το άρθρο 2 της απόφασης (ΕΕ) 2015/799 του Συμβουλίου

1. Εισαγωγή

Η απόφαση (ΕΕ) 2015/799 του Συμβουλίου, της 18ης Μαΐου 2015¹, εξουσιοδοτεί τα κράτη μέλη να προσχωρήσουν, προς το συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη Διεθνή σύμβαση του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού για τα πρότυπα εκπαίδευσης, έκδοσης πιστοποιητικών και τήρησης φυλακών για το πλήρωμα των αλιευτικών σκαφών (STCW-F, εφεξής «σύμβαση»), η οποία εγκρίθηκε στις 7 Ιουλίου 1995 και άρχισε να ισχύει στις 29 Σεπτεμβρίου 2012. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι μέλη του ΔΝΟ.

Η εν λόγω σύμβαση συμβάλλει σημαντικά όχι μόνο στην προστασία των αλιέων, αλλά και στην ασφαλέστερη διεθνή ναυτιλία. Προωθεί την ασφάλεια της ζωής και της περιουσίας στη θάλασσα και, με αυτόν τον τρόπο, συμβάλλει στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Δεδομένου ότι η αλιεία στη θάλασσα είναι ένα από τα πιο επικίνδυνα επαγγέλματα και τα αλιευτικά σκάφη και το πλήρωμά τους αντιμετωπίζουν τους ίδιους κινδύνους στις ανοικτές θάλασσες με τα εμπορικά ποντοπόρα πλοία, η κατάλληλη εκπαίδευση και τα αναγκαία προσόντα αποτελούν απαραίτητα μέσα για τη μείωση του αριθμού των ατυχημάτων και συμβάλλουν στην ασφάλεια και την προστασία του πληρώματος των σκαφών, καθώς και στην ασφάλεια στη θάλασσα.

Πέραν τούτου, η σύμβαση STCW-F έχει επίσης μεγάλη σημασία όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Οι αλιείς θα αποκτήσουν μεγαλύτερη κινητικότητα, έχοντας τη δυνατότητα να εργάζονται σε αλιευτικά σκάφη όλων των κρατών μελών που είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης STCW-F. Ως εκ τούτου, η εναρμόνιση των προσόντων τους μέσω της καθιέρωσης κοινού ελάχιστου επιπέδου εκπαίδευσης για το προσωπικό των αλιευτικών σκαφών όχι μόνο θα βελτιώσει την ασφάλεια στη θάλασσα, αλλά θα διευκολύνει επίσης περαιτέρω την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Επιπλέον, θα καθιερώσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού στην ΕΕ, καθώς και σε σχέση με τρίτες χώρες.

Επί του παρόντος, οι εργαζόμενοι στα αλιευτικά σκάφη δεν προστατεύονται κατά τον ίδιο τρόπο με τους ναυτικούς στον τομέα της θαλάσσιας ναυτιλίας, οι οποίοι εμπίπτουν στη σχεδόν πανομοιότυπη Διεθνή σύμβαση για τα πρότυπα εκπαίδευσης, έκδοσης πιστοποιητικών και τήρησης φυλακών των ναυτικών του ΔΝΟ (σύμβαση STCW). Ενώ η σύμβαση STCW έχει

¹ Απόφαση (ΕΕ) 2015/799 του Συμβουλίου, της 18ης Μαΐου 2015, με την οποία εξουσιοδοτούνται τα κράτη μέλη να προσχωρήσουν, προς το συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη Διεθνή σύμβαση του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού για τα πρότυπα εκπαίδευσης, έκδοσης πιστοποιητικών και τήρησης φυλακών για το πλήρωμα των αλιευτικών σκαφών, ΕΕ L127 της 22.5.2015, σ. 20-21.

κυρωθεί από 164 συμβαλλόμενα κράτη σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων των 28 κρατών μελών της ΕΕ, και έχει μεταφερθεί στο δίκαιο της ΕΕ μέσω των οδηγιών 2008/106/ΕΚ, 2009/16/ΕΚ και 2012/35/ΕΕ², η σύμβαση STCW-F έχει κυρωθεί από 26 συμβαλλόμενα κράτη σε όλο τον κόσμο, από τα οποία μόνο εννέα κράτη μέλη της ΕΕ.

Για τους λόγους αυτούς, οι κοινωνικοί εταίροι της ΕΕ στον τομέα της θαλάσσιας αλιείας³, μέσω του τομεακού κοινωνικού διαλόγου τους για την θαλάσσια αλιεία, έχουν τονίσει επανειλημμένα τη σημασία της εφαρμογής των διεθνών συμβάσεων για τις συνθήκες ασφάλειας και εργασίας στα αλιευτικά σκάφη και έχουν ζητήσει από τα κράτη μέλη και την ΕΕ να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα.

Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ έχουν επίσης αποδείξει τη δέσμευσή τους ως προς αυτό το θέμα στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τη διακυβέρνηση των ωκεανών⁴. Τόσο το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 4ης Απριλίου 2017⁵, όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 16ης Ιανουαρίου 2018⁶, ζητούν την προώθηση ίσων όρων για την αγορά εργασίας στον τομέα της θάλασσας και την εξασφάλιση δίκαιης μεταχείρισης, εφαρμόζοντας αποτελεσματικά τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις και θεσπίζοντας εναρμονισμένο κοινωνικό πλαίσιο για τις θαλάσσιες δραστηριότητες στα ενωσιακά ύδατα.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, όλα τα κράτη μέλη που έχουν αλιευτικά σκάφη υπό τη σημαία τους, λιμένες στους οποίους καταπλέουν ποντοπόρα αλιευτικά πλοία που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης STCW-F ή εκπαιδευτικά ιδρύματα για το πλήρωμα αλιευτικών σκαφών, καλούνται να καταστούν συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης. Επιπλέον, οι τρίτες χώρες θα πρέπει επίσης να ενθαρρυνθούν να καταστούν συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης STCW-F προκειμένου να προωθήσουν κατάλληλες συνθήκες ασφάλειας και εργασίας στα αλιευτικά σκάφη και να επιδιώξουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο.

2. Νομική βάση

Η απόφαση (ΕΕ) 2015/799 του Συμβουλίου επιτρέπει στα κράτη μέλη της ΕΕ να γίνουν συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης STCW-F. Η εξουσιοδότηση από την ΕΕ ήταν αναγκαία,

² Οδηγία 2008/106/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για το ελάχιστο επίπεδο εκπαίδευσης των ναυτικών (αναδιατύπωση), ΕΕ L 323 της 3.12.2008, σ. 33-61. Οδηγία 2009/16/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος λιμένα, ΕΕ L 131 της 28.5.2009, σ. 57-100. Οδηγία 2012/35/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, για τροποποίηση της οδηγίας 2008/106/ΕΚ για το ελάχιστο επίπεδο εκπαίδευσης των ναυτικών, ΕΕ L 343 της 14.12.2012, σ. 78-105.

³ Η Γενική Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (COGECA), η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία των Ενώσεων Εργαζομένων στις Μεταφορές (ETF) και η Ένωση Εθνικών Οργανώσεων Επιχειρήσεων Αλιείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurorêche).

⁴ Κοινή Ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Διεθνής διακυβέρνηση των ωκεανών: ένα θεματολόγιο για το μέλλον των ωκεανών μας, JOIN(2016)49final της 10ης Νοεμβρίου 2016.

⁵ Συμπεράσματα του Συμβουλίου με τίτλο «Διεθνής διακυβέρνηση των ωκεανών: ένα θεματολόγιο για το μέλλον των ωκεανών μας» (8029/17) της 4ης Απριλίου 2017

⁶ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών: ένα θεματολόγιο για το μέλλον των ωκεανών μας στο πλαίσιο των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) για το 2030 (2017/2055(INI)), της 16ης Ιανουαρίου 2018

δεδομένου ότι ο κανονισμός 7 του κεφαλαίου I του παραρτήματος της σύμβασης εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης όσον αφορά τους ενωσιακούς κανόνες σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τα οποία διαθέτουν ορισμένες κατηγορίες πληρώματος αλιευτικών σκαφών. Επηρεάζει επίσης τις διατάξεις της Συνθήκης, ιδίως το άρθρο 100 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, και το παράγωγο ενωσιακό δίκαιο, ιδίως δε την οδηγία 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷, στον βαθμό που πρόκειται για πολίτες της Ένωσης που κατέχουν σχετικά πιστοποιητικά εκδοθέντα από κράτος μέλος ή από τρίτη χώρα.

Η απόφαση (ΕΕ) 2015/799 του Συμβουλίου όχι μόνο εξουσιοδοτεί αλλά και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη της ΕΕ να κυρώσουν τη σύμβαση STCW-F. Είναι σημαντικό να κυρώσουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ τη σύμβαση, προκειμένου να δημιουργηθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού και να αποφεύγεται η σύγκρουση μεταξύ του διεθνούς και του ενωσιακού δικαίου.

Στο πλαίσιο αυτό, και με σκοπό την παρακολούθηση της προόδου που σημειώνουν τα κράτη μέλη της ΕΕ όσον αφορά την κύρωση της σύμβασης, το άρθρο 2 της απόφασης (ΕΕ) 2015/799 του Συμβουλίου απαιτεί την υποβολή της παρούσας έκθεσης προόδου από την Επιτροπή προς το Συμβούλιο.

3. Πηγή πληροφοριών για την παρούσα έκθεση

Η Επιτροπή έστειλε επιστολή στα κράτη μέλη, στις 16 Μαρτίου 2018, ζητώντας πληροφορίες σχετικά με τις προθέσεις τους όσον αφορά τη σύμβαση STCW-F. Μετά από τέσσερις μόνο απαντήσεις, εστάλησαν δύο επιστολές υπενθύμισης στις μόνιμες αντιπροσωπείες των κρατών μελών που δεν απάντησαν. Τελικά, απάντησαν συνολικά 20 κράτη μέλη. Από τα οκτώ κράτη μέλη που δεν έχουν απαντήσει ακόμη, τα τρία έχουν ήδη κυρώσει τη σύμβαση. Για τις κυρώσεις από τα κράτη μέλη, αναζητήθηκαν πληροφορίες στον ιστότοπο του ΔΝΟ σχετικά με το καθεστώς των συνθηκών.

4. Πορεία των εργασιών για τη σύμβαση STCW-F: κυρώσεις από τα κράτη μέλη

Η σύμβαση STCW-F έχει κυρωθεί από εννέα κράτη μέλη (**Βέλγιο, Δανία, Ισπανία, Κάτω Χώρες, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Πορτογαλία και Ρουμανία**) επί συνόλου 26 συμβαλλόμενων κρατών⁸ παγκοσμίως.

Όσον αφορά τα υπόλοιπα 19 κράτη μέλη, είναι διαθέσιμες οι εξής πληροφορίες:

⁷ Οδηγία 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 22-142.

⁸ Αγία Λουκία, Βέλγιο, Δανία, Ισλανδία, Ισπανία, Καναδάς, Κάτω Χώρες, Κιριμπάτι, Δημοκρατία του Κονγκό, Λετονία, Λιθουανία, Μαρόκο, Μαυριτανία, Ναμίμπια, Ναουρού, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Νότια Αφρική, Ουκρανία, Παλάου, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Ρωσία, Σιέρα Λεόνε, Συρία.

έξι κράτη μέλη καταβάλλουν προσπάθειες για την κύρωση: **Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία και Σουηδία**. Στις απαντήσεις τους, η Ελλάδα και η Σουηδία αναφέρθηκαν στις τρέχουσες εργασίες για την αναθεώρηση της ισχύουσας σύμβασης.

Τέσσερα κράτη μέλη δεν θεωρούν αναγκαία την κύρωση της σύμβασης STCW-F, λόγω της κατάστασης του στόλου τους. Η **Εσθονία** ενημέρωσε την Επιτροπή ότι εφαρμόζει τις απαιτήσεις πιστοποίησης της STCW για το πλήρωμα που εργάζεται σε αλιευτικά σκάφη μήκους άνω των 24 μέτρων. Η Εσθονία δεν προτίθεται να προχωρήσει στην κύρωση της σύμβασης STCW-F, λόγω του μικρού μεγέθους του αλιευτικού της τομέα και του περιορισμένου αριθμού (24 συνολικά) σκαφών μήκους άνω των 24 μέτρων. Η **Φινλανδία** δεν έχει ξεκινήσει την κύρωση της σύμβασης STCW-F, με το επιχείρημα ότι υπάρχουν ελάχιστα αλιευτικά σκάφη υπό φινλανδική σημαία τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω σύμβασης. Η **Σλοβενία** θεωρεί ότι η σύμβαση STCW-F δεν είναι απαραίτητη, δεδομένου ότι όλα τα σκάφη του αλιευτικού στόλου της Σλοβενίας έχουν μήκος κάτω των 24 μέτρων και ισχύ κινητήρα μικρότερη των 750 kW. Τέλος, η **Βουλγαρία** θεωρεί ότι δεν διαθέτει σκάφη στα οποία θα μπορούσε να εφαρμοστεί η σύμβαση STCW-F.

Μια ομάδα τεσσάρων μεσόγειων χωρών, η **Αυστρία**, το **Λουξεμβούργο**, η **Ουγγαρία** και η **Τσεχική Δημοκρατία**, ενημέρωσε την Επιτροπή ότι δεν πρόκειται να κυρώσει τη σύμβαση, δεδομένου ότι δεν διαθέτει αλιευτικά σκάφη, αλιευτικούς λιμένες ούτε ιδρύματα παροχής κατάρτισης για την εργασία σε αλιευτικά σκάφη.

Τέλος, τα ακόλουθα κράτη μέλη που δεν κύρωσαν τη σύμβαση STCW-F δεν έχουν απαντήσει στο αίτημα παροχής πληροφοριών: **Κροατία, Κύπρος, Ιταλία, Μάλτα και Σλοβακία**.

5. Συμπέρασμα

Η κύρωση και η εφαρμογή διεθνών συμβάσεων, όπως η σύμβαση STCW-F, είναι υψίστης σημασίας για τη βελτίωση της κατάστασης του πληρώματος που εργάζεται σε αλιευτικά σκάφη, τη μείωση του αριθμού και της σοβαρότητας των εργατικών ατυχημάτων, καθώς και την προώθηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τον αλιευτικό τομέα της ΕΕ τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης.

Πέραν τούτου, η κύρωση της εν λόγω σύμβασης θα διευκολύνει επίσης την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων μεταξύ των κρατών μελών, καθώς δημιουργεί ένα ελάχιστο επίπεδο εκπαίδευσης για το πλήρωμα αλιευτικών σκαφών με βάση τα διεθνή πρότυπα.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι δεν έχουν κυρώσει τη σύμβαση ή δεν προτίθενται να την κυρώσουν όλα τα κράτη μέλη που έχουν αλιευτικά σκάφη υπό τη σημαία τους, λιμένες στους οποίους καταπλέουν ποντοπόρα αλιευτικά πλοία που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης STCW-F ή εκπαιδευτικά ιδρύματα για το πλήρωμα αλιευτικών σκαφών.

Η Επιτροπή επισημαίνει ειδικότερα ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν προτίθενται να κυρώσουν τη σύμβαση STCW-F με την αιτιολογία ότι δεν διαθέτουν σκάφη που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ή διαθέτουν μόνο μικρό στόλο αλιευτικών σκαφών μήκους άνω των 24 μέτρων ή ισχύος άνω των 750 kW. Ωστόσο, η σύμβαση STCW-F περιέχει σημαντικές διατάξεις που ισχύουν για όλα τα αλιευτικά σκάφη, ανεξαρτήτως του μήκους τους και/ή της ισχύος του κινητήρα τους, όπως η διάταξη για τη βασική εκπαίδευση σε θέματα ασφάλειας (κεφάλαιο III, κανονισμός 1) και οι διατάξεις για την τήρηση φυλακών (κεφάλαιο IV, κανονισμός 1). Επιπλέον, σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ) 2015/799 του Συμβουλίου, καλούνται επίσης να καταστούν συμβαλλόμενα μέρη της εν λόγω σύμβασης τα κράτη μέλη που έχουν λιμένες στους οποίους καταπλέουν ποντοπόρα αλιευτικά πλοία τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης STCW-F ή εκπαιδευτικά ιδρύματα για το πλήρωμα αλιευτικών σκαφών.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους και να ολοκληρώσουν τις διαδικασίες κύρωσης, καθώς και να στηρίξουν το έργο της Επιτροπής για την προώθηση της ασφάλειας στα σκάφη και στη θάλασσα. Με την κύρωση της σύμβασης STCW-F απ' όλα τα οικεία κράτη μέλη θα δημιουργηθεί ένα συνεκτικό και επικαιροποιημένο διεθνές πλαίσιο και θα προωθηθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τα σκάφη που φέρουν σημαία της ΕΕ και το πλήρωμά τους, εντός και εκτός της ΕΕ.

Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο να λάβει γνώση της παρούσας έκθεσης προόδου.